

آفات زبان

فاطمه محسنی

انستیتوت نشر نجین

محسنی، فاطمه. ۱۳۴۰.
آفات زبان / فاطمه محسنی. - اصفهان: نقش نگین، ۱۳۸۹.
ISBN: 978-964-2616-43-5
ص ۴۸.
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
[کتابنامه به صورت زیر نویس]
موضوع: ۱. زبان و اخلاق. ۲. اخلاق اسلامی.
BP ۲۵۱/م۳۲۷ ۱۳۸۹
۲۹۷/۶۳۴
۲۱۲۵۱۸۶
کتابخانه ملی ایران

آفات زبان

فاطمه محسنی

ناشر / نقش نگین □ ناشر همکار / کهن دژ، امام عصر (عج) □ مایه تولید / مهدی نقش
صفحه آرایی / مهدی نحوی □ ویراستار / ملیحه متغیر □ طرح جلد / ندا نقیه
شمارگان / ۳۰۰۰ نسخه □ نوبت چاپ / اول، ۱۳۹۱ □ چاپخانه / حافظ
صحافی / سپاهان □ شابک: ۵ - ۴۳ - ۲۶۱۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قیمت / ۱۸۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ

اصفهان / خیابان حکیم / ساختمان دقین / پلاک ۱۱۶
تلفن: ۶۱ - ۲۲۲ ۶۲ ۶۰ - ۲۲۲ ۴۹ ۳۳ / فاکس: ۲۲۰ ۴۹ ۳۳
Email: Neghshaegin@gmail.com WWW.Neghshnegin.com

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	آفت اول: دروغ
۱۴	آفت دوم: غیبت
۱۷	آفت سوم: سخن چینی و نمایی
۲۱	آفت چهارم: مراء و جدال و مخاصمه
۲۳	آفت پنجم: سخنان بیهوده و باطل (سخن لغو)
۲۵	آفت ششم: اشعار هجو، دروغ و شوخی‌های موجب سیاهی دل
۲۸	آفت هفتم: استهزاء
۳۰	آفت هشتم: فحش و ناسزا
۳۲	آفت نهم: ستایش و چاپلوسی
۳۵	آفت دهم: لعنت کردن (لعنت کردن انسان یا حیوان یا جماد)
۳۸	آفت یازدهم: فاش کردن راز و فساد میان مردم
۴۰	آفت دوازدهم: شماتت کردن و زخم زبان
۴۴	آفت سیزدهم: بد اخلاقی
۴۶	منابع

چون نسیمی پرده را بالا کشید

سَرِّ صَحْنِ خانه شد بر ما پدید

ما در هیچ آیه و روایتی نداریم که سخن بگو مگر این که به همراه آن گفته باشد: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُولُوا لِنَاسٍ حَسَنًا»، یا «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» و امثال این ها. امام علی علیه السلام می فرماید: «إِذَا تَمَشَّ الْعَقْلُ نَقَصَ الْكَلَامُ» چون عقل و خرد به مرتبه خرد رسد گفتار کم گردد.^۱ پس ساکتی زبان نشانه عقل و خرد است برای همین سلامتی جان را همراه دارد. در حقیقت این تکه گوشت کوچک باعث ۴۰ گناه بزرگ می شود گناهانی چون: دروغ، غیبت، نمایی، چاپلوسی و... که این گناهان باعث آزدن دیگران نیز می شود.

مرنجان دلم را که این مرغ وحشی

ز بامی که برخاست مشکل نشیند

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: کسی که به خدا ایمان دارد و روز جزا را باور می کند پس سخن به خیر می گوید و یا (در غیر این صورت) سکوت می کند.^۲

مومنین کم سخن و پرکارند همه از سعی و عمل سرشارند

پس یا نیکو سخن بگو یا عاقلانه سکوت کن؛ در واقع تنها چیزی که باید زندانی شود زبان است چرا که نگهداری زبان از ناروا گفتن بهترین عمل است. چنانچه آمده خاموشی آرایش دانا و پوشش نادان است.

۱. نهج البلاغه فیض الاسلام، ص ۱۱۶.

۲. اصول کافی، باب ایمان و کفر.

اگر عالمی هیبت خود مبر اگر جاهلی پرده‌ی خود مدر
به همین دلیل است که «مومنین کم سخن و پر کارند» چرا که کم
سخن گفتن و اهل عمل بودن از پرحرفی و کاهلی در عمل
سودمندتر است.

گر نداری معرفت بنشین کنار و دم مز

پسته‌ی بی مغز چون لب وا کند رسوا شود
پسته بی مغز و پوک را براساس ظاهر بی عیبش در ظرفی زیبا یا
بلورین می ریزند و در پذیرایی می گذارند ولی به محض این که دهانش
باز شود و بی مغزی اش فاش گردد جای آن درون سطل زباله است.
پس سعی کنیم مانند پسته بی مغز باشیم بلکه با کسب معلومات
بکوشیم تا بجا سخن بگوییم که این نشانه‌ی عاقلان است چرا که تا از
آنها نپرسند نگویند و تا دیگران در سخن در نمانند اظهار نکنند و
سخنی گویند که به مصلحت همگان و حق باشد چنانچه به افلاطون
گفتند: این حرف‌هایی که می زنی مردمان خوششان نیاید. گفت: من
باید حرف حق بزنم نه آن که حرفی بزنم مطابق میل مردم که آنها
خوششان بیاید.

به همین دلیل است که می گویند: زبان عاقل پشت عقلش و عقل
احمق پشت زبانش می باشد.

در حقیقت زبان دارای ۴۰ آفت است که البته به مهم ترین آنها در
این کتاب پرداخته خواهد شد. به منظور اهمیت بحث درخصوص
آفت های زبان که باعث می گردد انسان به شخصیت خویش و همچنین

روح و روان دیگران لطمه بزند بر آن شدم که در اوراقی هرچند محدود به بررسی و شناخت مهم‌ترین این آفات پردازم تا سهم خود را در این زمینه ادا کرده باشم.

ومن الله التوفيق

فاطمه محسنی

www.ketab.ir